

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-320

14.4.2021

KLP Skadeforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Brannmann - skarpe lyder produksjonsmaskin - tinnitus - arbeidsulykke - årsakssammenheng- yfl.
§ 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede (brannmann) ble tilkalt til en produksjonshall for å kontrollere røykutvikling. Det kom skarpe lyder fra en produksjonsmaskin, og forsikrede hevdet hendelsen påførte han tinnitus. Selskapet avviste at forsikrede hadde vært utsatt for en støyhendelse av en slik styrke at den kunne anses som en arbeidsulykke. Forsikrede gikk av med alderspensjon kort tid etterpå, og selskapet viste til at det uansett ikke var sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og et økonomisk tap. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort at den aktuelle lyden var innenfor rammen av det markerte ulykkesbegrepet. Det var heller ikke sannsynliggjort at vilkårene for å anvende det avdempende ulykkesbegrepet forelå. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Den 1.5.16 var forsikrede (f. 1959) utsatt for en skadehendelse i sin jobb som brannmann. Det foreligger en intern avviksrappport av 10.5.16:

Ved utrykning til ..., den 01.05.2016 var jeg inne i hallen for å kontrollere røykutvikling fra en stor produksjons-maskin. Det var ett veldig høyt støynivå fra maskinen, og det kom tidvis noen skrape lyder fra maskinen. Fikk kraftig øresus direkte etter hendelsen. Dette har vedvart, men med redusert intensitet.

Det foreligger en henvendelse av 19.5.16 fra bedriftslege til Høresentralen på et universitetssykehus.

Tilkalt til produksjonssal K grunnet røykutvikling 01.05. Hallen var svær, med en enorm ovn med kjetting/gitter. Han opplevde en kraftig støy fra anlegget og tidvis smell. Han hadde på seg høreapparatet som han opplevde forsterket påvirkningen. Han hørte ikke etter denne hendelsen, det var sus i hodet. Hørselen har nå bedret seg gradvis. Det som har vedvart er en høyfrekvent pipelyd i hø øret. I tillegg kommer der opptil 10 ganger i døgnet en høyfrekvent pipelyd som svinger og som vekselvis er i hø og ve øret. Piplyden kommer meget brått på slik at han nesten skvetter til. Han har hatt problemer med å få sove.

Ved us bleke trommehinner bilat, noe svekket lysrefleks ve øret. Audiometri viser en liten endring fra forrige us., legges ved.

Det er ønskelig med vurdering av hjelpemidler og evt. videre utredning.

Kopi av hørselmålingen legges ved.

På forhånd takk.

Skademeldingen til selskapet er datert 29.6.16:

Under utrykning i ... var jeg inne i en produksjonshall. Ble utsatt for veldig høy støy, pluss noen skarpe lyder fra en produksjons-maskin. Kraftig øresus.

Den 1.10.16 gikk forsikrede av med alderspensjon.

Det foreligger et dagnotat av 11.10.16 fra dr. S.:

pas. var i K begynnelsen av august i 2 uker, han fikk smerter etter ca 5 dager opphold i øvre abdomen ve.s ... måtte til lege som anbefalte dobbel dose med Somac til en tbl. a 20 mg morgen og kveld, ble bedre etter kort tid aktuelt i tbl. om morgningen plus 1 glass sitronvann 1 teeskje med sitronsaft i ca tilsammen 200 ml sliter med søvn pga tinnitus, skulle fl lydputen mindre plaget av det siden han er pensjonist (i 11 dager)

kneet er ikke helt bra ennå, skal bli kalt inn igjen hos ortoped tidlig på nyttår

Br I - 2 ggr i måneder kraftige smerter i kneet. må ta det med ro i noen timer

har vært hos fysioterapeut i flere måneder, ikke gjort så mye i det siste

pas. har 3 søsken, alle har brukt statiner i mange år

evt. test på arvelig hyperk.olesterolemi

Saken ble forelagt for selskapets rådgivende lege 22.5.18:

... Videre er jeg usikker på hvor stor støybelastning den aktuelle hendelsen ga både i forhold til intensitet og varighet. Jeg er usikker på om den var tilstrekkelig til å gi varig høreskade hos en frisk person. I dette tilfellet var det imidlertid på forhånd et høretap, og det er sannsynlig at yrkesskaden utløste symptomgivende øresus/evt. forverring av begynnende øresus.

Hvis man aksepterer årsakssammenheng, og øresus som "ny" yrkesskade/yrkessykdom vil vmi bli 5 %. Forverring av høretap kan gi ytterligere noe vmi. men det vil kreve en utredning av binauralt høretap basert på taleaudiometri med høreapparat før og etter skaden. Jeg tror ikke reduksjonen i hørsel er så stor fra 2013 til 2016 at skadebetinget vmi vil komme opp i 15 % men det mangler altså grunnlag for å vurdere det med sikkerhet. I tillegg tror jeg det meste av hørselsreduksjonen fra 2013 til 2016 passer vel så godt med aldersbetinget høretap som støyskade (men mest sannsynlig er det en kombinasjon).

I forhold til arbeidsevne ser det for meg ut til at det er andre problemer enn hørselen som er et hovedproblem, og det virker lite sannsynlig at øresus og forverret høretap er det som evt. utløser tidligere avgang fra yrkeslivet.

Saken ble forelagt for rådgivende lege i Nav 29.6.18. Det fremkommer der at forsikrede har godkjent hørselsskade som yrkessykdom, og at Nav i vedtak av 24.9.2 innvilget menerstatning etter gruppe 2.

Nav har innhentet en spesialisterklæring av 14.11.18 fra ØNH-spesialist N.:

Hans hørselstap er kjent fra tidligere, og når man sammenligner audiogram fra 13.11.18 med audiogram fra 2013, finner man stort sett det samme hørselstapet på begge sider. Det er kun lett forverring siden sist. Hørselstapet kan derfor ikke relateres til det aktuelle støytraumet fra 01.05.16. Den lille forverringen vil uansett ikke gi noe i medisinsk invaliditet. Det er imidlertid overveiende sannsynlig at hans tinnitus er forårsaket av ovennevnte hendelse. Som ØNH-spesialist har man ikke mulighet til å gi mer enn 5 % medisinsk invaliditet for hans tinnitus, noe som innvilges i dette tilfellet. Psykolog eller psykiater kan imidlertid gi en høyere prosentandel hans tinnitus dersom dette kan begrunnes. Med rette mestringsteknikker og lydberikelse i form av høreapparat og lydgenerator kan hans tinnitus bli mindre fremtredende. Det er imidlertid ingen kurativ behandling for tinnitus. Tidligere audiogram legges ved.

Nav har også innhentet en spesialisterklæring av 15.2.19 fra psykologspesialist J. med følgende vurdering og konklusjon:

1. Selv om tinnitus er plagsomt for skadelidte oppfyller han ikke kriteriene for en sekundærlidelse som følge av tinnitus-plagene og har følgelig ingen innvalidisering som følge av sekundærlidelse.

2. P.t tid har han ikke noen følgelidelser eller sekundær invalidering av tinnitus-plagene og han er ikke behandlingstrengende for dette.

Selskapet avsto kravet 30.9.20.

I klagen av 20.11.20 opplyste forsikrede at lyden ifølge bedriften var ca. 100 dB.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom hendelsen og plager. Forsikrede viser til at dette er godt dokumentert av fastlege, psykologspesialist J., spesialisterklæring fra ØNH- lege N., og som uttaler at grunnet tinnitus valgte forsikrede å slutte i jobb 57 år gammel. Videre at det er overveiende sannsynlig at tinnitus er forårsaket av hendelsen. Dette fremkommer ikke i selskapets avslag.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikrede ved 1.5.16 ikke var utsatt for et støynivå av en slik styrke som gjør at hendelsen kan anses som en arbeidsulykke. Dersom man skulle legge til grunn at forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke, vil forsikrede uansett ikke være berettiget til erstatning siden det ikke er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og et økonomisk tap. Det vises til avgjørelse 2020-312.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om erstatning etter at forsikrede ble utsatt for en støyhendelse på jobb 1.5.16. Spørsmål om hendelsen kan anses som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a, og i så tilfelle om det foreligger årsakssammenheng mellom arbeidsulykken og forsikredes tinnitus i dag, og mellom forsikredes tinnitus og et økonomisk tap.

Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt, herunder at det er årsakssammenheng mellom hendelsen og de plager han nå krever erstatning for.

Nemnda vurderer etter dette om hendelsen omfattes av arbeidsulykkebegrepet i yfl. § 11. Det følger av forarbeidene at arbeidsulykkebegrepet i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i ftrl. § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I ftrl. § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker: Det markerte ulykkesbegrep (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid).

Forsikrede har anført at støyhendelsen 1.5.16 påførte han tinnitus. Det følger av den interne avviksrapporten av 10.5.16 at forsikrede ved utrykning den aktuelle dagen skulle kontrollere røykutvikling fra en stor produksjonsmaskin og at det var et "veldig høyt støynivå fra maskinen, og det kom tidvis noe skrape lyder fra maskinen". Videre følger det av henvendelse fra bedriftslege til Hørselsentralen på et universitetssykehus 19.5.16 at forsikrede opplevde "en kraftig støy fra anlegget og tidvis smell. Han hadde på seg høreapparatet som han opplevde forsterket påvirkningen."

En uventet høy lyd kan anses som en plutselig ytre begivenhet, innenfor det markerte ulykkesbegrepet. Forutsetningen er at støyen må ha vært av en viss karakter og av en viss dB i styrke, for å kunne forvolde varig skade. Til illustrasjon har man på Arbeidstilsynets nettside under tema støy, presisert at hørselsskade kan oppstå når:

du utsettes for impulslyd: Impulslyd er meget sterk og kortvarig støy som eksplosjoner, slaglyd, skudd fra gevær, spikerpistol og lignende. Regelverket setter en grense på 130 dB (C) PEAK for impulslyd i en normal arbeidssituasjon. Impulslyd kan gjøre umiddelbar og uopprettelig skade på hørselen, både i form av hørselstap og kronisk øresus (tinnitus).

I forsikredes tilfelle er det ikke dokumentert hvor høy den aktuelle lyden var. Det er heller ikke opplyst at andre ble hørselsskadet ved hendelsen. Grensen for impulstøy i en normal arbeidssituasjon er 130 dB. Selv om det ikke er dokumentert hvor høy lyd forsikrede ble utsatt for, er det oppgitt at den var 100 dB, som altså ligger under denne grensen. Etter nemndas syn er det ikke tilstrekkelig sannsynliggjort at den aktuelle lyden var innenfor rammen av det markerte

ulykkesbegrepet. Det er heller ikke sannsynliggjort at vilkårene for å anvende det avdempende ulykkesbegrepet er oppfylt. Forsikrede var tilkalt til lokalet for røykutvikling, som må være en del av arbeidsoppgavene til en brannmann, og det kan heller ikke anses som uventet at forsikrede under slike omstendigheter blir utsatt for støy. Forsikrede hadde under hendelsen på seg høreapparat og det følger av bedriftslegens henvendelse av 19.5.16 at han opplevde at apparatet forsterket støypåvirkningen. Nemnda betviler ikke at dette kan ha vært tilfellet, men bemerker at det ikke er fremlagt noe dokumentasjon som underbygger påstanden om at apparatet kan ha forsterket påvirkningen. Konklusjonen er etter dette at hendelsen ikke kan anses som en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Etter dette er det ikke nødvendig for nemnda å ta stilling til spørsmålet om årsakssammenheng mellom skadehendelsen og forsikredes tinnitus i dag. Det bemerkes likevel at dersom man skulle konkludert med slik årsakssammenheng, kan nemnda uansett ikke se forsikrede er berettiget til erstatning. Tinnitus vil ikke gi mer enn 5 % vmi, og det er et vilkår for rett til menerstatning at invaliditetsgraden utgjør minst 15 %. Videre gikk forsikrede av med alderspensjon 1.10.16, og det foreligger dermed heller ikke noen årsakssammenheng mellom skadehendelsen og ervervsuførhet med inntektstap.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).